

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΗ (ΕΞΑΜΗΝΟ Β')

Ἀθήνα, 10 τοῦ Ὀχτώβρη 1921

ΑΡΙΘ 746 (ΦΥΛ. 7)

ΠΩΣ ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ΤΟ DANTE

Α'.

Μέσα στις λογής κοινωνίες και συντροφίες του πλειομένου κόσμου που τις ἀντάμωσε το προσκύνημα του Δάντη, ἐξελόσια χρόνια ἕστερ' ἀπὸ τὸ θάνατό του, μιὰ φωνὴ ἀπὸ τις ἐπιβλητικότερες, τὴν ἄκουσα νὰ λέει: Ἄφου μιὰ συνάντησις δίνεται τοῦ κόσμου γιὰ νὰ προσκύνῃ κι ἄλλη μιὰ φορὰ, μέσα στις χιλίες τόσες τὸν παθητικότερο καὶ μαζί τὸ θεληματικότερο τῶν ποιητῶν ὄλων, καθένας χρέος ἔχει νὰ πᾶν ἐκεῖ, φέρνοντάς τὸ δαφνοστάφανο ἢ τὸ λουλουδί. Εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ Charles Maurras, τοῦ ἀντιρωμαντικοῦ κλασσικολάτρη, τοῦ ἀναδραστικοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἀπαδῶν τῆς μοναρχικῆς ιδέας ἀνάμεσα στοὺς 1 αἰ-λους τῶν καιρῶν ἐπὶ τῶν. Ἐνας πρόλογός του ξανατυπώθηκε σὲ μιὰν ὥραία ὄσο καὶ σοφὴ μετάφραση τῆς «Κόλασης» ἀπὸ μιὰ γυναῖκα. Ὁ πρόλογος ἐπιγράφεται «Ἡ συμβουλὴ τοῦ Δάντη». Ὁ συγγραφεὺς του ζητᾷ καὶ μ' ἐκεῖνον, εὐκαιρῶν ἀδράχοντος, νὰ βγάλῃ κι ἀπὸ τὸ κοίτημα τοῦ ἀσύγκριτα μεγαλόνοου ἔργου μὴδὴματα γιὰ τὸ ἔθνος του πὸν νὰ ὑπηρετοῦν τὰ δικὰ του ἰδανικά. Συγγραφεὺς ἀναγνωρισμένος μέγας, τεχνίτης τοῦ λόγου γοητευτικός, συχνὰ μεταχειρίζεται καὶ τὴν τέχνην του δουλεύοντα τῆς πολεμικῆς του ὁρμῆς. Οἱ σελίδες πὸν ἀφιερῶνει στὸ Δάντη, γεννῶνε μιὰ ἐντύπωση θαυμασμοῦ· καὶ μαζί μιὰν ὀρεξὴ ἀντιλογίας, μιὰν ἐπιθυμίαν πρὸς ἀντίστασιν γιὰ κάποιους τοῦ ὑπαινιγμούς, κάποια κεντήματα πὸν κρύβεται σ' ἐκεῖνην περισσότερην ὃ ἐξελίττηδες κινή-μενος πολεμιστῆς παρὰ ὃ κριτικὸς πὸν ἀντικειμενικότερα θέλει νὰ ἐξετάσῃ. Θὰ μοῦ δοθῇ παρακάτου ἀφορ-μὴ νὰ εἶξω κάποιες χωριστὲς ματιὲς θαυμαστικές, μὰ καὶ μὲ ὅλη μου τὴν ἡλικιότητα, καὶ καποικριτικὲς γιὰ κάποια ρημεῖα τοῦ τεχνικώτατου προλόγου ἐ-κεῖνου. Μὰ τώρα τὴ «Συμβουλὴν τοῦ Δάντη» τὴν ἀνα-φέρω γιὰτὶ μοῦ γέννησεν, ἡ πρώτη ἐκεῖνη, τὴ διά-θεσιν νὰ κοινωνήσω πνευματικὰ κ' ἐγὼ, ἀπάνου ἀπὸ τὰ διαστήματα, μὲ ὅλους ἐκεῖνους ὄσοι ἀπὸ τὰ τετρα-πέρατα φερόμενοι ἢ γυρισμένοι ὀπωδήποτε πρὸς τὴν ἱστορικὴ Ράβεννα πὸν κρατᾷε στοὺς κόρφους τῆς τὸ λείψανο τοῦ Ποιητῆ, θὰ τοῦ ἀφίνανε μὲ τὸ προσκύν-ημα τους, ἄλλος ἔντεχνα συμπλεγμένη τὴ δάφνην του, ἄλλος λιτὰ χρητιμένη στὴ φύχῃ τὴν πρασινά-δα του. Ἡ δικὴ μου ἢ προσφορὰ κι ἀπὸ τις φτωχότε-ρες· μπορεῖ ὁμως κι ἀπὸ τις πιστότερα συναρμωσμέ-νες πρὸς τὴ σκέψιν μου. Ὁ Δάντης, ιδέα του καὶ εἰκόνα του, δὲν ξεχωρίζει ἀπὸ τις ιδέες κι ἀπὸ τις εἰκόνας κάποιων προσώπων καὶ κάποιων πνευμάτων πὸν μὲ πρωτογνωρίσανε μ' ἐκεῖνον καὶ μὲ κάμινε νὰ τὸν θαυμάζω, καὶ σχεδὸν ἐκστατικὸς νὰ μένω σθενο-

μά του, καὶ πρὶν ἀκόμα λάβω κάπως ἀμεσώτερη γνω-ρυσίαν μὲτὶ του. Κάτω ἀπὸ τὸ πρίσμα τῶν ἀνθρώπων πὸν μιλήσανε γιὰ τὸ Δάντη μὲ τὸ λόγο τὸν περὶ ἡ μὲ τὸ στίχο, σιοχαστικά, λυρικά, τὸν πρωτογνωρίσα κι ἀκόμα ἐξακουσθῶ νὰ τὸν γνωρίζω, γιὰτὶ τὰ πάν-τα γύρω μὲς κι ἂν μπορῇ νὰ μὴν ἀρχίζουσι ἐδῶ, μὰ βέβαια ἐδῶ δὲν τελειώνουσι. Καὶ σὰ νὰ βρισκεται ὃ Δάντης μέσα μου πολλαπλασιασμένος, μὰ κἀπὼς ὃ ἀντιπαλὸς τὴν πολλαπλασιάζει τὴ φωνὴν πὸν μὰς ἔρχε-ται πίσω. Τοὺς μεγάλους ἀνθρώπους κομίζουσι κοινῶς πὸς τοὺς βλέπουσι μὲ τὰ δικὰ μας τὰ μάτια τοὺς ἰδίους, ἐκεῖ πὸν συχνότερα τοὺς ἀντικρίζουσι μὲ τὰ μάτια μας ἀλλαγμένους ἀπὸ κάποιο μάγεμα μέσα σ' ἓνα καθρέφτη, σὰν τὸ μεγικὸ καθρέφτη πὸν πρωτο-ξάνοιξε ὃ Φάουστὸς τὴν Ἑλένην τὴν ὑπερκόσμου. Τὸν καθρέφτη τοῦτο μοῦ τὸν πρωτοπρόσφερε ὅταν ἡμῶνα παιδάκι, πρὶν πατήσω ἀκόμη τὰ δεκαπέντε μου τὰ χρόνια, σὴ ἀθάνατη γυναῖκα μὲ τὸ λόγο τὸν προφητι-κὸς, καθὼς ὃ Λαμαρτίνος μέσα σὲ μιὰ μεγαλόστομην ὠδὴν του χαιρετίζει μ' ἓνα στίχο του τὴν κυρίαν Στάελ, τῆς Στάελ τῆς «Κόριννας». Μέσα στὰ «Χρόνια μου καὶ τὰ Χαριὰ μου», τὴν ἀτέλειωτην ἀκόμα ποιητικὴν καὶ ψυχολογικὴν αὐτοβιογραφίαν μου, σημειῶνω, φερ-διὰ πλοτιά, τὴ ζωὴν πὸν ἔζησα μὲ τὸ ἰδεολογικὸ, καὶ τὸ ἀποκαλυπτικὸ γιὰ μένα τότε μυθιστόρημα τῆς δαι-μόνιας δέσπαινας. Αὐτὴ μοῦ πρωτοπαρουσίασε μαζί καὶ μ' ἄλλα ἀστέρια τῶν ἰερλικῶν οὐρανῶν τὸν προ-φήτην τῆς «Θείας Κοινοδοξίας». Ξαναεἶδα τὴν ἑλληνι-κὴν μετάφρασιν τῆς «Κόριννας» τὴν τρίτομην, ἀπὸ τον Ε.Α. Σίμο, τυπωμένην στὴν Ἀθήναν στὰ 1835 ἀπὸ τὴν Τυπογραφίαν Κ. Ράλλη, μὲ τὸ βίβλιν τῆς κυρίως Στάελ πολυσέλιδο μπροστὰ μπροστὰ. Πὸς ἀπὸ τότε εἶχα μα-θεῖ νὰ θαυμάζω τοὺς μεγάλους διανοητικούς καὶ νὰ τὴ δυναμώνω τὴ θρησκείαν μου, πὸν τοῦ ἀνθρώπου ἢ θρησκείαν εἶνα καὶ πὸν τὸ σωστό τῆς ὀνομα Ἱερωολα-τρεία λέγεται. Ξαναεἶδα κάπου τὴν τρίτομην Σύνο-ψιν ἱερὴν καὶ μοῦ φάνηκε πὸς ξαναβροθήκα στὰ πρῶ-τα χρόνια μου τὰ μαζί ξέγνωστα, καὶ πρωτοδίδα-χὴν καὶ διψασμένην κ' ἐκστατικὰ. Ἡ Κόριννα, ποιή-τρια, ὄσο λεπρὴ στὴν ὄψιν, τόσο βαθιὰ στὴν ψυχὴν, μὲ τὴ φλόγην τοῦ Πετρούρχου συνταριάζοντας τὴν αὐτο-σχεδιαστικὴν δεξιότησιν τοῦ Ἰωσήφ Ρεγάδην, στεφα-νώνετλη στὸ Καπιτώλιο. Πρέπει, σύμφωνα μὲ τὰ καθι-εραμένια, νὰ τονίσῃ ἓναν ὕμνον, ἐκεῖ ἐμπνευσμένον ἐπὶ τόπου, στὴν στιγμὴν. Μὲ θέμα δοσμένο ἀπὸ ἄλλους. — Ἱεροσούδης μὲς τὴ δόξα καὶ τὴν εὐδαμονίαν τῆς Ἱερῆας! — Καὶ ἡ ψάλλουσα, συνοδευμένη ἀπὸ τὴ λύ-ρα τῆς, ὄργανο τῆς ἐκλογῆς τῆς πὸν ἔμοιαζε κατὰ πολλὰ μὲ τὴν ἀρπα τὴ σημερινήν, ὁμως ἀρχαιότερο

στό είδος και απλούστερο στους ήχους (λέγει ο συγγραφέας), αρχίζει το τραγούδι της. Και περνούσε μέσα σ' αυτό αραδιαστά και οι ήρωες που λαμπρύνουν την Άμφιγέννηση. Και πρώτ' απ' όλους ο προφήτης πρόδρομος των νέων καιρών. Και να πώς ο Έλληνας μεταφραστής του 1885 ξαναφέρεται στη γλώσσα του την ποίηση της Στάελ :

«Ο Δάντης, Όμηρος των νεωτέρων χρόνων, ποιητής ιερός των μυστηρίων της πίστωσης, ήρωας του λογισμού, εις την Στύγα έβύθισε το πνεύμα του δια να φθάση τον Άδην και θαύσει έγεννη ή ψυχή του, ως του ποιημάτος του αι άβυσσοι».

Ο θρησκευτικός χαρακτήρας, το σφράγισμα και έξοχήν της Δάντης Μούσης, δ,τι δίνει στην ποίηση βάθος, ενέργεια, πεινώ, ξαναφάνεται στο σύντομο προοίμιό τούτο. Μοῦ θυμίζει το σονέττο του Μιχαηλάγγελου στον ίδιο Δάντη, καθώς αρχίζει : «Κιπέθηκα από τη γή στη σκοτεινή την άβυσσο· είδε και τις δυο κοιλίες, ύστερα με τον ύψηλό του νου ανέθηκε προς το Θεό, κ' έδωκε και σ' έμεις, που ζούμε κάτω εδώ, το άληθινό το φώς».

Μά προτιμώ να εξακολουθήσω με τη γλώσσα μου το δοξαστικό τροπάρι της Κόριννας :

«Μιά νέα Ίσθμία, παρθεονύμη άνθισμένη, ξαναφάνεται στο Δάντη. Οι δημοκροφίτες τον έμπνεουν και το πνεύμα τους. Ο στρατιώτης ποιητής φυσά στους νεκρούς ανάμεσα τη φλόγα των έργων. Και των Ίσθμιων του ή ζωή δυναμώτερη φαίνεται από τη ζωή που ζούνε σήμερα οι Ίωντανοί.»

Μετά το χαρακτήρα, το θρησκευτικό τονίζεται ή διάταξη του πατριώτη ποιητή· σαλπίζει ο έθνεγέρτης ψάλτης, μήτε Γουέλφος πιά μήτε Γιδελίνος· αυτός είναι μονάχος του τό κόμμα του τό ίδιο, κατά τό ρήμα τό δικό του, και οι νεκροί μέσα στην ένταση των τρισάχων του δείχνονται ζωντανότεροι από τους ζωντανούς του κόσμου, και κάθε ρίμα του είναι και μία ψυχή. Οι κολασμένοι του Δάντη είναι όμορφοι σαν τους μακάριους του Παρδείσου του. Ο Ούγγολίνος που τρώει τα σπλάχνα του, δεν είναι λιγώτερο μαγνήτης, για τη φαντασία, μας, από την Άντρομάχη, όταν αποχωρετά τή· Έκτορα. Γιατί της ποίησης τό κάλλος και της τέχνης είναι κάτι διαφορετικό από τη χάρη των πραγμάτων και της ζωής.

«Τους κυνηγούν άκόμοι—ή Κόριννα εξακολουθεῖ—τα ένδυήματα της γής. Τί σκοπόν έχουν τα πάθη που παραύονται μέσα στα σπλάχνα τους ; Άλλάζουνε τα περασμένα ; Τα περασμένα δεν αλλάζουν. Άλλοίμονο ! Πιο πολύ ανάλλαχτο τους είναι δ,τι τους μέλειται ή αιωνιότη.»

«Ο Δάντης, έξόριστος της πατρίδος του, έφερε της ψυχής του τα δάσκαλα στις χώρες τις φανταστές. Οι νεκροί του τρατοῦν άκατάπαντα για τη ζωή, καθώς ρωτούσε ο ίδιος ο ποιητής για την πατρίδα του. Τον έζωγράρισε τον Άδην ή φαντασία του με τα χρώματα της έξορίας. Όλα σά Φλωρεντία στην ύψη του παριστάνονταν. Αρχαίοι νεκροί από αυτόν ψυχαγωγούνταν, ξαναγεννιούνται Τυρρηνοί σαν εκείνον. Κ' έμπασε όλόκληρο τον κόσμο στοῦ στοχασμοῦ του τον κύκλον, όχι σαν περιορισμένος νους, αλλά σά δυνατή ψυχή».

Τό κείμενο του αυτοσχέδιου ήμνου καταγράφο έ-

δώ πιστά, για να δώσω να νοηθῆ πώς έδω κ' έκατοδώδεκα χρόνια, όταν εκδόθηκεν ή «Κόριννα», ή μεγαλοστόχαστη συγγραφέισσά της μάς έδωκε σέ μια δυο σελίδες πικροσυνημένη την εικόνα της πολυεπίδαλης οικοδομής, άγγίζοντας όλες της σχεδόν τις ύψεις.

Και έγγίζει εδώ ή ποιητριά πρόβλημα' από τα ούσιαστικώτερα της φιλοσοφίας της όμορφιάς που πειρνει μέσα στο έργο του Δάντη χειροπιαστό φανέρωμα : Τό άξεχώριστο συνταίριασμα, την άπαραίτητη συνέργεια του πραγματικού και του ιδανικού για τη γέννηση των έργων της έντέλειας που στέκονται στην κορφή. Σταμάτησα στη φρασούλ' αυτή που άπάντησα στο «Σύστημα Καλλιλογίας», ένα λογομνημένο βιβλίο πωλοῦ μας αισθητικού μελετητή, του Στρατούλη. «Οι κλασικοί, σημειώνει με κάποιαν άφέλεια, θέλουν τό Δάντη κλασικό και οι ρομαντικοί ρομαντικό». Δεν είναι προάξενο τούτο. Γιατί ο Δάντης είναι μαζί και κλασικός και ρομαντικός· ή, κρηότερα, στέκεται άπάνω και από κλασικισμούς και ρομαντισμούς. Δεν τους ξέρει. Δεν τους ύπαυτεύεται. Στον αιώνα του άνήκει και μαζί προσηρτυτεί τους νέους καιρούς. Τάχα σέ άλλο ποιητή να φούντον' έτσι ζωηρά ένδηλωμένα, μά και συμφιλωμένα, τά περισσώτερα, αντίθετα στοιχεία ; Όμως τό ένα δεν άντιστέκεται στο άλλο. Τό ένα συμπληρώνει τό άλλο. Είναι άκέρως. Όλοκληρωτικός. Όλη ή γεωμετρία : σ' όλη ή μουσική συναδερφώνονται στί στίχο του. Είναι ο φιλολογικώτερος μαζί και ο πλαστικώτερος ποιητής. Έκεῖνος που ο Μόρσεν θέλησε να τον παραστήσει πώς έμπνέεται περισσώτερο από την τέχνη τη ρητορική παρά από την άγνή ποιητική, που ο Έγγελος, κάπως άπάθεται, θαύμασε τη δύναμή του την πλαστική, — ά δ ο ρ ι α ν τ ο π ο ι ο τόν άνόμασε — και που άλλο κριτικά διασηπτες — επί κεφαλής ο άγγλος Καρλάιλ — ύψώνουν' ως τον έβδομο ούρεινό τό τραγούδι τό συγκρατητό, τό άδιάκοπο, που είναι τό σχεδόν σωτηρικό από την ύπονοητική συνταμία και ταχυλογία ποίημα. Για τίητο και όσοι τον κοιτάζουν με τη δύναμη όχι των μετρίων τους ή και των γυαλιών τους των άκαπρίσιων, μά με γυαλιά χροματισμένα, τον ξανοίγουν κάτω από τό βάψιμο τό δικό τους, που είναι και τότε πάντα εκείνος όσο κι αν παραστάνεται μονόχρωμος. Η άλήθεια είναι πώς συναλλάζει και χανεύει όλα τα χρώματα, μένοντας πάντα ένας αύστηρά. Τό να μένη ένας ζώντας μαζί πολλοπλός, αυτό είναι τό μυστικό του μεγαλοκάμου του μιλθού. Μά για να καταλάβης τον κολοσσαίο βράχο της άλήθειας, δε φτάνει να βλέπης από τό παραθύρο σου μά ύψη του μονάχα· άνάγκη, καθώς λέει ο ποιητής, άνάγκη να κάμης τό γύρο του και στην κορφή που ν' άνεβής. Σωστά παρατηρήθηκε πώς, ένῶ μέσα στην ποίηση του Δάντη όλα είναι ύπερφυσικά, έν' εκείνος ποιητής από τους κρυσιώτερους. Ο ύπερούσιος ιδεαλισμός του ύψάθηκε γερά χτισμένος άπάνω στα θεμέλια ενός ρεαλισμοῦ (καθώς τώρα συνήθίζουμε να λέμε τους όρους αυτούς), ρεαλισμοῦ και μάλιστα' από τους πιο στερούς. Όλα του πηγάζουν από τη Φλωρεντία του και στη Φλωρεντία του κλάλληγον. Η Φλωρεντία ή δαντική, καθώς ή Άθήνα του Δημοσθένη, καθώς ή Προδηγγία του Μιστραλ. Οι άγάπες του και τό μίσος του. Του Μυστι-

κοῦ Ρόδου ὁ δραματιστὴς χωμένος ὡς τὸ λαμὸ στὴν κοπριά τοῦ Ἀδύλου, στοὺς πολιτικούς καυγάδες τοῦ τόπου του. Μὰ χωμένος πὺ πολὺ σὰ δικαιοκρίτης, ἂν ἔχι μὲ τὴ δύναμη, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ Ἡρακλῆ. Καὶ μέσα στὸν κενόκο τοῦ στοχασμοῦ του» καὶ ἂν ἔμπασε τὸν κόσμο ὁλόκληρο, τὸν κρατεῖ τὸ χαλινάρι τοῦ στίχου του, δεμένος ὑπάρχουσα στὰ προστάσιματά του. Καὶ ὁ στίχος στενεύει τὴν ἔκφραση γιὰ νὰ τὴ σωματώσῃ ὅσο δὲν παίρνει ἄλλο. Σὰν τὸν Γκαίτε καὶ σὰν τὸ Ρενὰν διανοητὲς παρασταίνουσι τὴν ἀνάγκη τοῦ περιορισμένου, γιὰ τὸ ἔργο τῆς ὁμορφιάς. Καὶ βέλεια. Θὰ χρειάζεται σὲ ὄρια νὰ κριτικῆς γιὰ νὰ δουλέψῃς γιὰ τ' ἀπεριόριστα.

Ἡ κόλαση σταθμὸς μονάχα γιὰ τὸ Δάντη. Ἄς ἀκούσουμε ἀκόμα τὴν Κόρινθα: «Κῦλοι καὶ σφαῖρες, μιὰ μυστικὴ ἄλυσίδα, τὸν πάει ἀπὸ τὸν ἄδην στὸ καθαρτήριο, καὶ ἀπὸ κείνο στὸν παράδεισο. Τὰ πλημμυροῦνε φεγγοβολιὲς τὰ σκοτεινὰ βασίλεια τοῦ θανάτου, καὶ ὁ τριπλὸς δημιουργημένος κόσμος πού εἶναι τὸ τρογοῦδι του, δείχνεται ἀκέραιος, ἔμψυχος, λαμπρός. Νέο ἀστέρι καταγυρίζει τὸ σερέωμα».

Ποῦς τὸ κατορθώνει τὸ θαῦμα τοῦτο; Μέσα στὸ λόγο, μὲ τὸ στίχο, μὲ τὴ ρίμα, μὲ τὴ λαϊκὴ τὴ γλώσσα, τὴ γλώσσα πὺ μιλοῦνε «οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παι-

διά», καθὼς ἡ παράδοση ἀναφέρει πὺς ὁ ἴδιος εἶπε, μὰ μὲ τὴ γλώσσα τὴ δημοτικὴ ἀριστοκρατικὰ μεταχειρισμένη γιὰ νὰ ζωντανέψῃ καὶ τὰ πὺ ἄλληλῃ τοῦ ἔθνους, χωρὶς νὰ τὰ καταφρονέσῃ καὶ τὰ χοντροειδέστερα στοιχεῖα τὰ ἐκφραστικά, μαζί—Θεὸς νὰ μὲ φιλάξῃ!—διργιλικὸς καὶ ζολαδικός, τὸ κατορθώνει τὸ θαῦμα, βοηθώντας ἔλη του ἢ καρδιά καὶ ἔλος του ὁ νοῦς· ἢ θέλησή του γιὰ τὴ δράση καὶ ἢ διάθεσή του γιὰ τὴν ὄνειροπόληση· ἢ ἐρωτομανία του φερμένη ἀπὸ τοὺς τροβαδούρους τοὺς προδηγγανούς, καὶ ἢ σοφία του ἢ ἀριστοπελική· μέσα στὴν ἐνθύμηση τῶν προσώπων καὶ στὴ φαντασία τῶν συμβόλων ἢ διστυπώτατη—μαζὶ καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνειρο—Μπαρτρεῖη, ἢ Μακαρία του· καὶ περισσότερο ἀπὸ ὅλους ὁ μέγας οὐρανὸς τῆς μεσαιωνικῆς θεολογίας, ὁ Ἅγιος Θωμᾶς ἀπὸ τὸ Ἀκουῖνο. Καὶ εἶχε τὴ συνειδηση τοῦ μεγάλου του ἔργου. Καὶ περιμένε γιὰ κείνο πληρωμὴ. Ποιὰ πληρωμὴ; Τὴ δόξα. Ἄπὸ τὸ ποιημᾶ του—ἐξακολουθεῖ τὸν ἔμνο τῆς ἢ Κόρινθα στὸ Καπιτώλιο—τὸ τέλος καρτεροῦσε τῆς ἐξουσίας του. Ἐλάζε τὴ φήμη γιὰ μεσίτριά του. Τὸ μέγα δρέπανο τότε θέρισε προτοῦ θερίσῃ στὴν ἀργίδα του τίς πάτριες δάφνες».

Κωστής Παλαμᾶς

ΣΤΟ ΓΥΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΡΙΜΑΣ.

Ἡ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΕΥΘΥΔΙΚΟΥ

(ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ)

Γέλιο ἀνεῖ
νὰ φανῆ,
—κόρη ἀχνή
μακρινή,—
στὰ μαρμάρινα χεῖλη,

πὺ ζητεῖ,
προσφερτή,
τὴ λιτή
μου ἀρετή,
στ' ἀνοιξιάντικο δειλί...

Σοῦ καίω νά!
τὰ πυκνά
μου δεινά,
σὰν ἀνά-
θημα ἀγάπης γιὰ σένα.

Κ' εἴμ' ἐγώ,
πὺ ριγῶ,—
καὶ τρυγῶ,
τὸν ἀργὸ
στεναγμὸ μου ὁλοένα,

σὰν καμιὰ
καλαμιὰ,
στὴ λιμνιά
ἐρημιὰ,
πὺ τὴ δέρνει ὁ βοριάς.

Ἄχ γι' αὐτὸ
σοῦ ζητῶ
δυνατὸ
τὸ πιοτὸ
στερνῆς παρηγοριᾶς!

Μ' ἂν χαθῶ,
καὶ δὲ ῥθῶ
νὰ συρθῶ
μὲρὸς στ' ὄρθῶ
μάρμαρό σου μὲ θέρημη,—

τὸ χινο-
πωρινὸ
σκοτεινὸ
δειλινὸ,
νὰ μὲ κλαῖς, μόνη κα' ἔρημη...

Ρήγας Γκόλφης